

Sygn. akt: IX C 989/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2015 r.

Sąd Rejonowy w Opolu IX Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Rafał Ratajczak
Protokolant:	protokolant Marta Czujko

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2015 r. na rozprawie w O. sprawy

z powództwa J. W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. na rzecz powódki J. W. kwotę 314,25 zł (kwotę 314,25 złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26.02.2014 r. do dnia zapłaty.

II. Oddała powództwo w pozostałym zakresie.

III. Zasądza od powódki J. W. na rzecz pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. kwotę 480,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XI C 989/15

UZASADNIENIE

Powódka J. W. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. kwoty 1.844,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26.02.2014 r. oraz zasądzenia kosztów procesu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, iż zawarła z pozwaną umowę o świadczenie usług turystycznych, której przedmiotem było zorganizowanie imprezy turystycznej do A. (Maroko) w okresie od dnia 27.12.2013 r. do dnia 03.01.2014 r. Z ustaleń poczynionych w biurze podróży oraz z elektronicznego systemu podróży obsługiwanego przez pozwaną wynikało, iż samolot do A. powinien wylecieć z lotniska w P. w dniu 27.12.2013 r. o godzinie 9.00. Samolot ten wystartował dopiero o godzinie 17:45, zatem opóźnienie wyniosło 8 godzin i 45 minut. J. W. wskazała, iż zgodnie z zawartą umową samolot powinien wylądować w A. o godzinie 12:45 i od tego momentu powódka miała rozpocząć wypoczynek. Z uwagi na opóźnienie samolotu powódka wraz z innymi turystami dotarła do hotelu około północy. W pokoju hotelowym czekała skromna kolacja, do której nie podano żadnych napojów co było sprzeczne z wykupioną ofertą all inclusive. Czas pobytu w A. pomimo opóźnienia samolotu nie został przedłużony. Przejazd na lotnisko w celu powrotu do kraju odbył się zgodnie z zawartą umową tj. w dniu 03.01.2014 r. ok. godziny 10, tym samym wypoczynek powódki został skrócony o ok. 9 godzin. Powódka wskazała, iż skierowała do pozwanej wezwanie do zapłaty domagając się zasądzenia odszkodowania w kwocie 400 euro na podstawie art. 7 ust. 1 lit b rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu i Rady Europejskiej z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w

przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów (...) oraz obniżenia ceny imprezy o kwotę 180,92 zł na podstawie art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych. Pozwana w odpowiedzi na wezwanie przyznała okoliczność opóźnienia lotu, jednakże odmówiła wypłaty roszczeń wskazując, iż odpowiedzialność ponosi przewoźnik lotniczy. Powódka ponownie wezwała pozwaną do zapłaty ww. kwot jednakże pozwana nie uznała żądań powódki. J. W. podniosła, iż wskazane przepisy przesądzają o zasadności jej żądania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości, ponadto o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu przyznała okoliczność opóźnienia samolotu wskazując jednocześnie, że nie ponosi odpowiedzialności na podstawie wskazanych przez powódkę przepisów, tj. rozporządzenia WE nr 261/2004 Parlamentu i Rady Europejskiej z 11.02.2014 r., albowiem na podstawie tego rozporządzenia odpowiedzialność ponosi przewoźnik lotniczy. Pozwana wskazała także, iż niezasadne jest domaganie się przez powódkę obniżenia ceny wg równowartości połowy „dniówki” bowiem powódka nie utraciła żadnej doby hotelowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w O., na podstawie zawartej w dniu 13.09.2013 r. umowy o świadczenie usług turystycznych, zorganizowała na rzecz J. W., T. W., J. W. i C. W. imprezę turystyczną, która obejmowała przelot samolotem do A. (Maroko) dla 4 osób oraz pobyt w hotelu (...) w dwóch pokojach dwuosobowych w ofercie all inclusive w okresie od dnia 27.12.2013 r. do dnia 03.01.2014 r. Cena całkowita imprezy turystycznej wyniosła 14.932,00 zł dla 4 osób, cena usługi dla jednej osoby wynosiła 3.733,00 zł. Wylot z lotniska w P. został ustalony na dzień 27.12.2013 r., godzina 9.00.

Dowody:

- dokument podróży z dnia 13.09.2013 r., k. 6 akt,
- kopia karty pokładowej, k. 7 akt.

Samolot, którym podróżowała J. W. miał opóźnienie i wystartował ostatecznie o godzinie 17:45. W rezultacie przybyła ona do hotelu około północy zaś według planu miała przybyć ok. 12:45.

Są to okoliczności bezsporne.

J. W., pismem z dnia 16.01.2014 r., wezwała (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. do zapłaty odszkodowania w wysokości 400 euro za opóźnienie lotu oraz kwoty 180,92 zł tytułem obniżenia ceny imprezy turystycznej. Pismo to zostało odebrane przez spółkę w dniu 21.01.2014 r.

Dowody:

- wezwanie do zapłaty z dnia 16.01.2014 r., k. 8 akt,
- potwierdzenie odbioru, k. 9 akt.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w O. nie uwzględniła żądania J. W., która powtórnie wezwała spółkę do zapłaty, jednakże nie zmieniła ona swojego stanowiska.

Dowody:

- odpowiedź na wezwanie do zapłaty z dnia 20.02.2014 r., k. 10 akt,
- ponowne wezwanie do zapłaty z dnia 06.03.2014 r., k. 11 akt,
- potwierdzenie odbioru, k. 12 akt,

- odpowiedź na wezwanie do zapłaty z dnia 07.04.2014 r., k. 13 akt.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Pomiędzy stronami nie istniał spór w zakresie okoliczności faktycznych rozpoznawanej sprawy, w tym m. in. co do opóźnienia samolotu, którym powódka podróżowała do A. w ramach zawartej z pozwaną umowy o świadczenie usług turystycznych. Spór oscylował wokół obowiązku odszkodowawczego pozwanej za opóźnienie lotu, powodującego skrócenie czasu imprezy turystycznej. Przedmiotem postępowania było zatem dokonanie ustaleń czy opóźnienie przewoźnika kreowało obowiązek odszkodowawczy po stronie pozwanej. Dochodząc należnych roszczeń powódka powołała się zarówno na przepisy porządku krajowego, tj. art. 16a ust. 1 ustawy o usługach turystycznych, jak i na przepis art. 7 ust. 1 lit. b rozporządzenia WE nr 261/2004 Parlamentu i Rady Unii Europejskiej z dnia 11.02.2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91.

Żądanie powódki nie mogło zostać uwzględnione na podstawie wynikającej z ww. rozporządzenia. Wykładnia literalna jego przepisów wskazuje, iż adresatem norm w nim zawartych są pasażerowie oraz przewoźnik lotniczy, zaś w treści rozporządzenia wyraźnie został rozróżniony przewoźnik lotniczy od organizatora wycieczek, który zgodnie z art. 2 lit. d cyt. rozporządzenia „oznacza organizatora w rozumieniu art. 2 pkt 2 dyrektywy Rady 90/314/EWG z dnia 13 czerwca 1990 r. w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek, z wyłączeniem przewoźnika lotniczego”. Zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. c cyt. rozporządzenia „w przypadku odwołania lotu, pasażerowie, których to odwołanie dotyczy mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 7 (...)”. W ocenie sądu nałożenie na organizatora imprezy turystycznej obowiązku wypłaty odszkodowania wg stawek zawartych w art. 7 cyt. rozporządzenia nie jest zgodne z prawidłową wykładnią tego aktu, który nakłada odpowiedzialność odszkodowawczą na przewoźnika lotniczego, natomiast nie na organizatora wycieczki. Powyższych ustaleń nie zmienia powiązanie przepisów cytowanego rozporządzenia z treścią art. 2 Dyrektywy Rady z dnia 13 czerwca 1990 r. w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek (90/314/EWG). Z uwagi na powyższe, żądanie dotyczące zapłaty odszkodowania kwoty będącej równoważnością 400 euro na podstawie cyt. rozporządzenia podlegało oddaleniu. Podstawę prawną roszczenia odszkodowawczego mogły natomiast stanowić w tym zakresie przepisy porządku krajowego, w tym w szczególności przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych.

Zgodnie z art. 11a ust. 1 cyt. ustawy organizator turystyki odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych, chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie: działaniem lub zaniechaniem klienta, działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nie uczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo siłą wyższą. Przedmiotem regulacji powyżej przywoływanej ustawy są warunki świadczenia przez przedsiębiorców usług turystycznych na terenie kraju i za granicą. Ustawa ta wprowadza kategorię umów nazwanych, „umowę o świadczenie usług turystycznych”, przez które należy rozumieć wszelkiego rodzaju usługi świadczone turystom. Usługa ta obejmuje w praktyce kilka różnych świadczeń traktowanych jednak jako jedno zobowiązanie. Konsekwencją takiej konstrukcji jest to, że za wykonanie wszystkich mieszczących się w ramach umowy świadczeń, pomimo, iż są one z reguły realizowane przez różne podmioty – odpowiedzialność wobec usługobiorcy ponosi jedynie organizator turystyki (art. 11a ustawy). Z powyższego wynika szeroko zakreślony zakres odpowiedzialności organizatora, albowiem odpowiada on nie tylko za działania własne, ale również działania osób, z pomocą których zobowiązanie wykonuje. Organizator imprezy turystycznej nie może zwolnić się z odpowiedzialności poprzez powołanie się na brak winy w nadzorze nad tymi osobami lub w brak winy w ich wyborze. Jedyną podstawą prawną do wyłączenia jego odpowiedzialności jest wykazanie zaistnienia ściśle określonych w ustawie przesłanek egzoneracyjnych. Dodać należy, iż pozostałe przesłanki odpowiedzialności ex contractu, tj. pojęcie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, szkoda szeroko rozumiana (uszczerbek majątkowy: rzeczowy i osobowy,

uszczerbek niemajątkowy), oraz związek przyczynowy pomiędzy zdarzeniem a szkodą – regulowane są przez odpowiednie przepisy k.c.

Ustawodawca, mając na celu ochronę klienta imprezy turystycznej wprowadził ustawowe domniemanie odpowiedzialności organizatora za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umówionej usługi turystycznej. Tym samym, uczestnik imprezy dochodzący ochrony swoich praw z tego tytułu musi jedynie wykazać, że świadczenia objęte umową nie zostały wykonane albo zostały wykonane niezgodnie z jej treścią oraz, że stanowiło to przyczynę powstania po jego stronie szkody majątkowej lub niemajątkowej. Zakres okoliczności, za jakie odpowiada organizator turystyki musi uwzględniać wysoki miernik staranności, jakiego należy wymagać od profesjonalisty (art. 355 §2 k.c.).

Zgodnie z ogólną zasadą kodeksu cywilnego wyrażoną w art. 6 k.c. i przy uwzględnieniu zapisów ustawowych dotyczących odpowiedzialności kontraktowej (art. 11 a ust. 1 cytowanej ustawy oraz posiłkowo art. 471 k.c.), to na osobie dochodzącej swego roszczenia na drodze postępowania sądowego spoczywa ciężar wykazania okoliczności niezbędnych do ustalenia zakresu odpowiedzialności pozwanej, tj. zarówno jej podstawy faktycznej i prawnej, jak i wysokości żądanej należności. W rozpatrywanej sprawie do powódki należało zatem udowodnienie faktu zawarcia umowy i jej treści, wynikających z niej albo wprost z przepisów ustawy, wzajemnych obowiązków stron oraz tego, że pozwana nienależycie wykonała wobec niej zobowiązanie oferując świadczenie niezgodne z umówionym lub niższej jakości niż umówione. Pozwaną natomiast obciążał ewentualny obowiązek wykazania, że nienależyte wykonanie zobowiązania było wynikiem okoliczności, za które nie odpowiada. Natomiast ustalenie wysokości odszkodowania pozostawione zostało uznaniu Sądu. Dokonując takiej oceny Sąd posiłkował się treścią tzw. Karty frankfurckiej – dokumentu, który powstał na zlecenie Izby Cywilnej Sądu Krajowego w Niemczech. Dokument ten oczywiście nie ma mocy wiążącej, ale stanowi instrument pewnego doświadczenia życiowego, który pomocniczo może być stosowany w poszczególnych sprawach, również na terenie naszego kraju. Za odlot przesunięty w czasie o ponad 4 h przysługuje odszkodowanie za każdą godzinę opóźnienia, tj. za okres pierwszych 4 h i każdą kolejną godzinę. Samolot którym powódka miała wylecieć na imprezę turystyczną miał opóźnienie ok 9 h stąd też należało zasądzić na rzecz powódki odszkodowanie stanowiące równowartość za 6 h imprezy turystycznej tj. kwotę 133,32 zł. Powódka zapłaciła za zorganizowanie imprezy turystycznej kwotę 3.733 zł, usługa obejmowała 7-dniowy pobyt stąd też dokonując przeliczenia, na potrzeby ustalenia wysokości odszkodowania można przyjąć, iż 1 godzina imprezy kosztowała powódkę 22,22 zł (3.733 zł : 7 dni : 24 h).

Zgodnie z przepisem Art. 16 a ust. 1 i 4 ustawy o usługach turystycznych „organizator turystyki, który w czasie trwania danej imprezy turystycznej nie wykonuje przewidzianych w umowie usług, stanowiących istotną część programu tej imprezy, jest obowiązany, bez obciążania klienta dodatkowymi kosztami, wykonać w ramach tej imprezy odpowiednie świadczenia zastępcze. Jeżeli jakość świadczenia zastępczego jest niższa od jakości usługi określonej w programie imprezy turystycznej, klient może żądać odpowiedniego obniżenia ceny imprezy.” Zaś zgodnie z art. 16 ust. 4 cyt. ustawy „w razie niemożności wykonania świadczenia zastępczego, o której mowa w ust. 2, klient może żądać naprawienia szkody wynikłej z niewykonania umowy (...)” Powódka przez opóźnienie samolotu utraciła możliwość korzystania z imprezy turystycznej o ok. 9 godzin ponadto jak wskazywał z racji późnego przybycia do hotelu otrzymał posiłek nieodpowiadający wykupionej ofercie all inclusive. Pozwana w żadnym zakresie nie zrekompensowała powódce utraconego czasu oraz niezgodnego z umową posiłku stąd też należało dokonać obniżenia ceny świadczonej usługi o wskazywaną przez powódkę kwotę w wysokości 180,93 zł a odpowiadającą połowie tzw. „dniówki”.

Z uwagi na powyższe, sumując powyższe kwoty, należało zasądzić od pozwanej na rzecz powódki kwotę 314,25 zł.

Sąd na podstawie art. 481 k.c. w związku z art. 455 k.c. zasądził odsetki ustawowe od kwoty 314,25 zł od dnia 26.02.2014 r. do dnia zapłaty. Pozwana odpowiedziała na wezwanie do zapłaty powódki w dniu 25.02.2014 r. zaś powódka domagał się zasądzenia odsetek ustawowych od dnia następnego tj. 26.02.2014 r. stąd też od tego dnia należało zasądzić odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty.

Postanowienie o kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego, uzasadnia art. 100 k.p.c. Zgodnie z treścią art. 100 k.p.c. zdanie pierwsze – w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Decyzja, czy w wypadku uwzględnienia powództwa tylko w pewnej części, koszty procesu powinny zostać wzajemnie zniesione, czy też stosunkowo rozdzielone, powinna być zawsze oparta na zasadzie słuszności.

Żądanie powódki zostało uwzględnione w ok. 20% albowiem z kwoty dochodzonej pozwem w wysokości 1.844 zł została zasądzona kwota 314,25 zł. Powódka powinna ponieść koszty procesu w 80 % zaś pozwana w 20 %. Na koszty procesu składała się opłata od pozwu wysokości 30 zł, oraz koszty zastępstwa procesowego pozwanej w wysokości 600 zł. Należało zatem zasądzić od powódki na rzecz pozwanej kwotę 480 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego pozwanej stanowiącej 80% z kwoty 600 zł.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie powołanych przepisów należało orzec jak w sentencji wyroku.